

Handläggare:
Susanna Höglund, 08-508 29 758

Till
Miljöroteln

Rapport från ett regeringsuppdrag om hälsoskadliga ämnen i byggprodukter - förslag till nationella regler

Svar på remiss från Miljöroteln (dnr 110-2033/2015).

Sammanfattning

Kemikalieinspektionen har, på regeringens uppdrag, undersökt om det finns ett behov av nationella regler för farliga kemiska ämnen i byggprodukter för att minska barns exponering mot sådana. Inomhusmiljön har stor betydelse för barnens exponering för olika kemiska ämnen. De nationella reglerna föreslås omfatta byggprodukter som används för att konstruera golv-, vägg-, och innertaksektioner.

Koncernledningen anser att utgångspunkten för uppdraget, att minska barns exponering för skadliga kemikalier, ligger väl i linje med stadens ambitioner.

Förslaget från Kemikalieinspektionen om ändrade nationella regler innebär att byggprodukter måste dokumenteras med avseende på emissioner av flyktiga ämnen, vilket generellt bör innebära en förbättring och leda till en minskning av skadliga kemikalier i byggprodukter.

Koncernledningen bedömer härav att förslaget som kräver förbättrad kontroll och dokumentation för byggprodukter och material medför att staden får bättre förutsättningar för måluppfyllelse. Koncernledningen bedömer vidare att förslaget kommer att leda till bättre underlag för bedömning av byggmaterial med avseende på kemiska emissioner till inomhusluften, vilket medför att staden ges bättre möjligheter att ställa krav på och följa upp dessa.

Ärendet

Finansroteln har remitterat Kemikalieinspektionens rapport "*Hälsoskadliga ämnen i byggprodukter – förslag till nationella regler*" till bland annat Stockholms Stadshus AB som i samråd med bostadsbolagen besvarar remissen.

Kemikalieinspektionen har, på regeringens uppdrag, undersökt om det finns ett behov av nationella regler för farliga kemiska ämnen i byggprodukter för att minska barns exponering mot sådana. Inomhusmiljön har stor betydelse för barnens exponering för olika kemiska ämnen. De nationella reglerna föreslås omfatta byggprodukter som används för att konstruera golv-, vägg-, och innertaksektioner.

I rapporten "Hälsoskadliga kemiska ämnen i byggprodukter – förslag till nationella regler" beskrivs resultatet av uppdraget. Rapporten förslår att nationella gränsvärden för avgivning av hälsoskadliga kemiska ämnen i byggprodukter fastställs i enlighet med gränsvärden i andra EU-länder.

Rapportern redogör för ett behov av regler för farliga ämnen i byggprodukter. En studie har identifierat 46 ämnen som antingen är cancerogena, fortplantningsstörande, mutagena, misstänkt hormonstörande eller allergiframkallande. En huvuddel av de 46 ämnena är så kallade flyktiga organiska ämnen, men även mindre flyktiga ämnen förekommer. Misstänkt fortplantningsstörande och hormonstörande ftalater¹ hör till gruppen mindre flyktiga ämnen. Barn exponeras i högre grad än vuxna för ftalater i inomhusmiljön. En del av denna exponering kan härledas till byggprodukter. Vissa länder inom EU, såsom Tyskland, Frankrike och Belgien har tagit fram nationella regler för byggprodukter som kan påverka inomhusmiljön såsom golv, väggar och innertak. Av de 46 ämnen som identifierades i rapporten är 32 reglerade i antingen Tyskland, Frankrike eller Belgien. I Sverige finns det bara en specifik regel på det här området och det är bestämmelsen om formaldehydmission från träbaserade skivor.

De krav som ställs på byggnader i befintlig lagstiftning gäller framför allt då nya byggnader uppförs. Förslaget om nya bestämmelser berör främst tillverkares, importörers och distributörers ansvar och får inte retroaktiv verkan på redan uppförda byggnader. Nya regler kan däremot bli tillämpliga i fall då befintliga byggnader ändras, men då som regel endast i fråga om de delar som ändras.

Rapporten ger förslag på nationell lagstiftning. Samråd har hållits med Boverket och Folkhälsomyndigheten och en bred referensgrupp har fått möjlighet att kommentera rapporten. Rapportens förslag innebär att Sverige inför nationella regler för emission av hälsoskadliga kemiska ämnen från byggprodukter. Reglerna omfattar byggprodukter som används för att konstruera golv-, vägg- och innertaksektioner, dock inte kemiska produkter. Byggprodukter måste dokumenteras med avseende på emissioner av flyktiga organiska ämnen och även mindre flyktiga ämnen för att få saluföras på den svenska marknaden i enlighet med strukturen i byggproduktförordningen. Emissioner av kemiska ämnen regleras och Kemikalieinspektionen får ett bemyndigande att utfärda föreskrifter om vilka ämnen och vilka gränsvärden som omfattas. Dokumentation ligger till grund för prestandadeklarationen och CE-märkningen i enlighet med strukturen i byggproduktförordningen. Tillsynsansvaret bedöms behöva ligga på Kemikalieinspektionen och Boverket, men är inte ännu utrett.

¹ Ftalater är en grupp som används för att göra plaster och gummi mjuka och smidiga.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen anser att utgångspunkten för uppdraget, att minska barns exponering för skadliga kemikalier, ligger väl i linje med stadens ambitioner.

I Stockholms stads budget för 2016 under inriktningsmålet *Stockholms miljö är giftfri* ska Stockholms invånare i största möjliga mån skyddas från skadliga ämnen och ett speciellt fokus ligger på att skydda barnen.

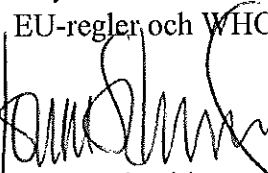
I Stockholms stads kemikalieplan 2014-2019 beskrivs visionen om ett *Giftfritt Stockholm 2030* och vilka åtgärder som ska genomföras för att nå visionen. Åtgärderna handlar om att rensa bort och undvika farliga ämnen i kemiska produkter, varor och byggmaterial som staden använder och verka för att andra aktörer ska arbeta i samma riktning.

Förslaget från Kemikalieinspektionen om ändrade nationella regler innebär att byggprodukter måste dokumenteras med avseende på emissioner av flyktiga ämnen, vilket generellt bör innebära en förbättring och leda till en minskning av skadliga kemikalier i byggprodukter.

Koncernledningen bedömer härav att förslaget som kräver förbättrad kontroll och dokumentation för byggprodukter och material medför att staden får bättre förutsättningar för måluppfyllelse. Koncernledningen bedömer vidare att förslaget kommer att leda till bättre underlag för bedömning av byggmaterial med avseende på kemiska emissioner till inomhusluften, vilket medför att staden ges bättre möjligheter att ställa krav på och följa upp dessa.

Förslaget kommer också att underlätta för huvuddelen av stadens byggande verksamheter att välja säkra byggmaterial i verktyget Byggvarubedömningen (www.byggvarubedomningen.se) där stadens bolag är medlemmar, eftersom underlaget för materialbedömningen kommer att förbättras vid införande av nationella regler.

Förslaget bedöms dock kunna medföra en utökad administration för importörer, distributörer och tillverkare att redovisa dokumentation och göra tester. Enligt rapportens bedömning ska de föreslagna reglerna, som medför viss utökad administration, få mindre betydande kostnadskonsekvenser, eftersom det innebär en harmonisering med övriga EU-regler och WHO:s rekommendationer.

Jonas Schneider

Vice VD